

04

කාලීන ගැටලු

හැඳින්වීම

ජන සමාජයේ සුරක්ෂිත පැවැත්මට ඇති ප්‍රබල ම අභියෝග ලෙස ස්වාභාවික විපත්, අනතුරු හා අයහපත් ජීවන පුරුදු පෙන්වා දිය හැකි ය. පෘථිවි පරිසර පද්ධතිය තුළ විපත් ඇති වීම සාමාන්‍ය සංසිද්ධියක් වන අතර එය ස්වාභාවික පරිසර පද්ධතිවල කුලනයට ද හේතු වේ. එහෙත් මිනිසාගේ අපරීක්ෂාකාරී ක්‍රියාකාරකම් නිසා මෙම විපත් වර්තමානයේ තීව්‍ර වීම පරිසරයේ මෙන් ම මිනිසාගේ ද පැවැත්මට විශාල තර්ජනයක් වී ඇත.

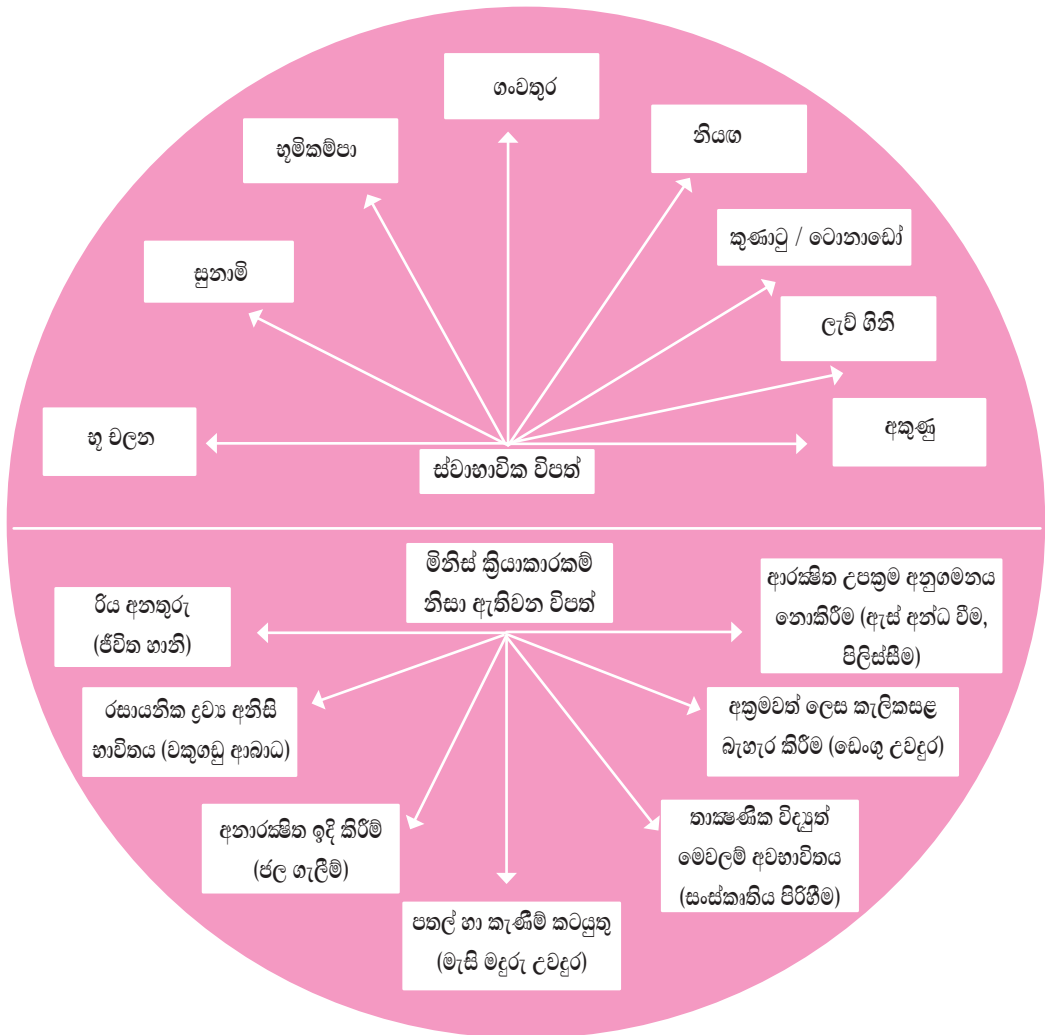
මෙම පරිච්ඡේදය අධ්‍යයනය කිරීමෙන්,

- අනතුරු හා විපත් සිදු විය හැකි ආකාරය
- එම අනතුරු හා විපත් අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග
- ඒ සඳහා සහාය ලබාගත හැකි ආයතන
- අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය
- අහිතකර පුරුදු හා ඖෂධ භාවිතය මගින් සිදුවිය හැකි අනතුරු වළක්වා ගැනීම
- දැරිය හැකි ජීවන රටාවකට අනුගත වෙමින් තිරසර සංවර්ධනයට දායක වීමට අවශ්‍ය දැනුම, ආකල්ප, කුසලතා වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සකස් කිරීම සිදු කෙරේ.

මිනිස් සම්භවයේ සිට වර්තමානය දක්වා වරින් වර මිනිස් ජීවිතයේ පැවැත්මට අභියෝග වන විවිධ ගැටලුවලට මිනිසාට මුහුණ පෑමට සිදුව තිබේ. වර්තමාන සමාජයේ ජීවත් වන මිනිසාට මෙම අභියෝග ප්‍රබල තර්ජනයක්ව පවතී. අපගේ ජීවිතය ආරක්ෂා සහිතව පවත්වාගෙන යාමට නම් එම ගැටලු හොඳින් හඳුනාගෙන ඒවායින් පැමිණෙන හානි අවම කර ගැනීමටත් විපත්වලින් ආරක්ෂා වීමටත් අප කාටත් හැකි විය යුතු ය.

වර්තමානයේ මුහුණ පෑමට සිදු වී ඇති අනතුරු හා විපත් විවිධාකාර ය. ඒවායේ ස්වභාවය අනුව ප්‍රධාන කොටස් 02කට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

1. ස්වාභාවික විපත්
2. මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතු කොටගෙන ඇති වන විපත්

ස්වාභාවික විපත් (Natural Disasters)

පෘථිවිය හා එහි අවට පරිසරයේ ඇති වන ස්වාභාවික තත්ත්වවල අන්තගාමී ස්වභාවය නිසා ඇති වන්නා වූ අයහපත් තත්ත්ව ස්වාභාවික විපත් වශයෙන් සරලව හඳුන්වා දිය හැකි ය. මිනිසාගේ මැදිහත්වීමකින් තොරව ස්වාභාවධර්මයේ සිදු වන විවිධ වෙනස්කම් නිසා ස්වාභාවිකව හටගන්නා ක්‍රියාවලියකින් මිනිසාටත් ඔහුගේ දේපළවලටත් හානියක් සිදු වේ නම් එය ස්වාභාවික විපතක් ලෙස විග්‍රහ කළ හැකි ය.

මේවා ප්‍රධාන හේතු 02ක් නිසා ඇති වේ.

01. පෘථිවි අභ්‍යන්තරයේ සිදු වන භෞතික ක්‍රියාවලි

උදාහරණ :- සුනාමි, භූමිකම්පා, භූ වලන

02. කාලගුණික හා දේශගුණික විපර්යාස

උදාහරණ :- ගංවතුර, නියඟ, කුණාටු, අකුණු, සුළි සුළං, ලැව් ගිනි, එල්නිනෝ, ලානිනෝ

ගංවතුර / ජලගැලීම් (Floods)

අධික වර්ෂාපතනය හා වඩදිය තත්ත්වය ජලගැලීම් සඳහා හේතු වන ස්වාභාවික තත්ත්ව වේ. අවිධිමත් නාගරික සංවර්ධනය, ජලාපවහන උපක්‍රමවල දුර්වලතා, රක්ෂිත හා ඇළ මාර්ග දෙපස අනවසර ඉදිකිරීම්, පැල්පත්, කැලිකසළ ජලයට බැහැර කිරීම් ආදී කරුණු ද ජලගැලීම්වලට හේතු වේ. ශ්‍රී ලංකාව වසර පුරා ම පැතිරුණු වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන රටකි. වසරේ විවිධ කාලවල දී වැසි ලැබීම නිසා දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල ගංවතුර ඇති වීම ප්‍රබල ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබේ. ගංවතුර ස්වාභාවික ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් වුව ද ඒ සඳහා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ද බොහෝ විට ඉවහල් වේ.

දරුණු ගංවතුර අවස්ථාවක්

ගංවතුර ඇති වීමට බලපාන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්

- වනාන්තර විනාශ කිරීම
- වගුරු බිම් ගොඩ කිරීම
- ගංගාවලින් වැලි ගොඩ දැමීම
- පතල් කැණීම
- දිරාපත් නොවන අපද්‍රව්‍ය අනිසි ලෙස බැහැර කිරීම
- ගං ඉවුරුවල අනවශ්‍ය ඉදිකිරීම්

ගංගාවකින් වැලි ගොඩ දමන අවස්ථාවක්

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

ගංවතුරෙන් සිදු වන හානි අවම කර ගැනීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

- ගං වතුරට යට විය හැකි ප්‍රදේශවලින් ඉවත්ව ආරක්‍ෂිත ස්ථාන කරා ඉක්මනින් ගමන් කිරීම
- ජල ගැලීම්වලට ලක් වූ ප්‍රදේශවල පයින් හෝ වාහනවලින් හෝ ගමන් නොකිරීම
- බිම වැටී ඇති විදුලි රැහැන් අසලට නොයාම හා ඒවා ස්පර්ශ කිරීමෙන් වැළකීම
- ගංවතුරට හසු වූ ආහාර භාවිතයෙන් වැළකීම
- ගංවතුරට යට වූ ප්‍රදේශවල ජලය භාවිතයට ගැනීමෙන් වැළකීම
- අදාළ ආයතන මගින් දෙන ලද උපදෙස් නිසි ලෙස පිළිපැදීම

එවැනි ආයතනවලට උදාහරණ :- - ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන

- කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

- පොලීසිය

- පළාත් පාලන ආයතන

මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්වලට අමතරව ස්වාභාවික හේතු නිසා ද ගංවතුර ඇති විය හැකි ය.

උදාහරණ :- මෝය කට අවහිර වීම (කළු ගඟ)

සුළි සුළං (Cyclones)

නිවර්තන කලාපය තුළ වේගවත්ව හට ගන්නා ප්‍රවණ්ඩකාරී සුළං “සුළි සුළං” නමින් හැඳින්වේ. මේවා වායුගෝලයේ අඩු වායු පීඩනයක් සහිත ප්‍රදේශ කේන්ද්‍ර කොටගෙන ආරම්භ වේ. වාමාවර්තව හෝ දකුණාවර්තව භ්‍රමණය වන මෙම සුළං “සුළං පද්ධතියක්” ලෙස ජනනය වේ. සුළගේ වේගය පැයට කි.මී. 350 - 400 ඉක්මවන අවස්ථා ද දැකිය හැකි ය. මෙවැනි සුළි සුළං සමඟ අධික වර්ෂාව ද පතිත වේ. මෙලෙස ඇති වන වේගවත් සුළං හා වැසි නිසා ජීවිත හා දේපළ විනාශ වීම සිදු වේ. 1978 නොවැම්බර් 24 වන දා ශ්‍රී ලංකාවට ඇතුළු වූ සුළි කුණාටුවෙන් මිනිස් ජීවිත 900ක් හා විශාල දේපළ හානියක් සිදු විය.

සුළි සුළං පවතින විට ආරක්‍ෂාව සඳහා කළ යුතු දෑ

කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව සන්නිවේදන මාර්ග ඔස්සේ පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සිදු කරයි. එලෙස අනතුරු ඇඟවීම් කර ඇති විට,

- අනතුරු සහිත ප්‍රදේශවලින් ඉවත් වීම
- ආරක්‍ෂිත ස්ථාන කරා යෑම
- සැහැල්ලු හා අත්‍යවශ්‍ය දෑ පමණක් රැගෙන යාම

උදාහරණ :- වතුර බෝතල්, බිස්කට්

විදුලි පන්දමක්

බැටරි රේඩියෝවක්

ආදියෙන් සමන්විත ආපදා ද්‍රව්‍ය කට්ටල් රැගෙන යාම වඩාත් කාලෝචිත වේ.

ඔබ නිවස තුළ රැඳී සිටින්නේ නම්,

- නිවසේ බිත්ති, වහල ආරක්‍ෂාකාරී බව තහවුරු කරගැනීමට විමසිලිමත් වන්න.
- නිවසට හානි ගෙන දිය හැකි ගස් හා අතු කපා ඉවත් කරන්න.
- විදුලිය විසන්ධි කරන්න.

අකුණු කුණාටු (Thunder Storms)

අකුණු යනු ස්වාභාවික සංසිද්ධියකි.

එවැනි තත්වයක් ඇති වන්නේ උස කැටි වලාකුළු තුළ වේගයෙන් ඉහළ පහළ යන ප්‍රබල වායු ධාරා නිසා ජල බිඳිති, අයිස් කැටිති, කඩා හැලෙන හිම කැට එකිනෙකට ගැටෙන විටයි. මෙහි දී කැටි වැහි වලාකුළෙහි ධන ආරෝපණ හා ඍණ ආරෝපණ වෙන් වී ඍණ ආරෝපණ වලාකුළේ පහළ ප්‍රදේශයටත් ධන ආරෝපණ වලාකුළේ මැද හා ඉහළ ප්‍රදේශවලටත් එක්රැස් වේ. විශාල ආරෝපණ ප්‍රමාණයක් එක්රැස් වූ විට එම ආරෝපණ හුවමාරුවක් හෙවත් විද්‍යුත්

විසර්ජනයක් ඇති වේ. මෙම සංසිද්ධිය අකුණක් ලෙස හැඳින්වේ. දිවා කාලයේ උෂ්ණත්වයේ වැඩි වීම හා සංවහන ක්‍රියාවලිය නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්තු-අප්‍රේල්, ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර් මාසවල බොහෝ අකුණු කුණාටු ඇති වේ. නමුත් වසරේ ඕනෑම කාලයක දී අකුණු කුණාටු ඇති විය හැකි ය.

අකුණුවලින් සිදු වන හානි වළක්වා ගන්නේ කෙසේ ද?

- එළිමහන් ස්ථානවල රැඳී සිටීමෙන් වළකින්න.
- හුදෙකලා ස්ථානවල හෝ උස් ගස් යට හෝ රැඳී නොසිටින්න.
- අසුන් පිට යාම, පා පැදි, ටරැක්ටර් වැනි විවෘත වාහනවල ගමන් කිරීමෙන් වළකින්න.
- දුරකථන භාවිතයෙන් වළකින්න.
- ලෝහ භාණ්ඩ ස්පර්ශ කිරීමෙන් වළකින්න.
- විදුලි උපකරණ ජේනුවලින් ගලවා දමන්න.
- විදුලි උපකරණ භාවිතයෙන් වළකින්න.

සුනාමි (Tsunami)

සාගර පත්ලේ සිදු වන භූමිකම්පා, නායයාමි, න්‍යෂ්ටික පිපිරීම්, ගිනිකඳු පිපිරීම්, උල්කාපාත කඩාවැටීම් යනාදිය නිසා සුනාමි ජනිත වේ. මෙවැනි විටක සාගර ජලයෙහි ඇති වන ප්‍රබල රළ සමූහය භූ වලන සිදු වූ කේන්ද්‍රයේ සිට සෑම දිශාවකට ම ගමන් කරයි. මෙමගින් වෙරළ ප්‍රදේශවලට බලවත් හානි සිදු වේ.

2004 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 26 දින ඉන්දියන් සාගර ප්‍රදේශයට බලපෑ සුනාමි තත්ත්වය මෙම කලාපයේ මෑත ඉතිහාසයේ ඇති වූ විපත් අතරින් දරුණු ම ස්වාභාවික විපත මෙන් ම බේදවාචකය ද වෙයි. අනපේක්ෂිතව පැමිණි මෙම බේදවාචකය නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශ සහ එහි පදිංචිකරුවන් මෙන් ම දුම්රිය හා වාහන ආදියෙහි ගමන් ගත් මගීහු 31,500 ඉක්මවූ ප්‍රමාණයක් ජීවිතක්ෂයට පත් වූහ. පුද්ගලයන් 550,000කට ආසන්න පිරිසක් අවතැන් වූහ. නිවාස, සංචාරක හෝටල්, ධීවර වරාය, ධීවර යාත්‍රා, රථ වාහන ආදී දේපළවලට විශාල හානි සිදු විය. එය ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළබඩ දිස්ත්‍රික්කවලට සෘජුව ම බලපෑ අතර ඉන්දියාව, ඉන්දුනීසියාව, තායිලන්තය වැනි රටවලට ද එමගින් බලපෑම් ඇති විය.

සුනාමි තත්ත්වයක දී ඇති විය හැකි හානි වර්ධනය වීමට බලපෑ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්

- වෙරළ තීරයේ ශාක වැස්ම ඉවත් කිරීම
- කඩොලාන පරිසර පද්ධති විනාශ කිරීම
- කොරල්පර කැඩීම
- මුහුදු තීරයේ වැලි වැටි ඉවත් කිරීම

සුනාමි තත්ත්වයක් යටතේ ඇති විය හැකි හානි අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

- සන්නිවේදන මාධ්‍ය ලබා දෙන අනාවැකි පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම
- අනතුරු ඇඟවීම් කර ඇති විට එම ප්‍රදේශවලින් වහා ම ඉවත් වීම
- සෙසු අය දැනුම්වත් කිරීම
- සුනාමියක පෙරනිමිති පිළිබඳව දැනුම්වත් වීම
- ඉක්මනින් ආරක්‍ෂිත ස්ථාන කරා යාමට කටයුතු කිරීම
- කෙටි කලක් තුළ දී විශාල රළ ඇති විය හැකි බැවින් සැලකිලිමත් වීම

නියඟ (Drought)

යම් ප්‍රජාවකගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ජල සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවන විට ඇති වන තත්ත්වය නියඟය ලෙස සරලව අර්ථ දැක්විය හැකි ය. ප්‍රමාණවත් නොවන වර්ෂාපතනය නිසා ඇති වන නියඟය කාලගුණික නියඟය ලෙස හැඳින්වේ. ජල සැපයුමෙහි උභයතා හේතුවෙන් ඇති වන නියඟය ජලවිද්‍යාත්මක නියඟය ලෙස හැඳින්වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ යම් දිස්ත්‍රික්කයකට ලැබෙන සාමාන්‍ය වර්ෂාපතනයෙන් 75%කට අඩුව ලැබෙන කාලය නියං කාලයක් ලෙස වන සංරක්‍ෂණ හා පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් දේශගුණ පිළිබඳ සකස් කරන ලද වාර්තාවේ දැක්වේ.

නියං බලපෑමේ ප්‍රතිඵලයක් සතුන්ට බලපෑ අවස්ථා

එමෙන් ම වර්ෂාව රහිතව දින 15කට වැඩි කාලයක් පවතී නම් එය ද නියඟයක් ලෙස ප්‍රකාශ කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ගිනිකොන, උතුරුමැද, වයඹ ප්‍රදේශවලට අයත් දිස්ත්‍රික්කවලට නියං බහුල වන අතර නියඟය නිසා,

- පානීය ජල හිඟය
- ජල විදුලිබල උත්පාදනය ඇණ හිටීම
- ජල උල්පත් හා කුඩා වැව් සිඳී යාම
- භූගත ජල මට්ටම අඩු වීම
- මිනිස් ජීවිත හානි
- වගා භූමි විනාශ වීම
- වන සතුන් විනාශ වීම

වැනි අයහපත් ප්‍රතිඵල ඇති වේ.

නියඟයෙන් ආරක්‍ෂා වීමට:

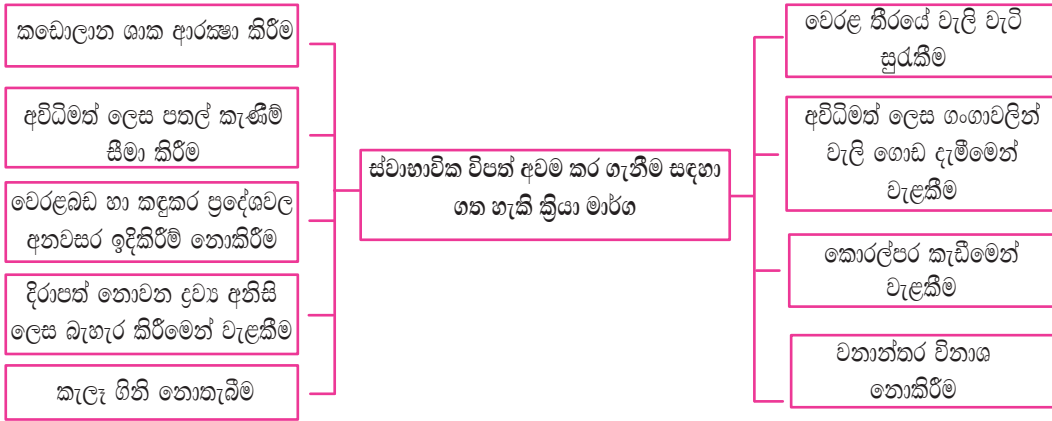
- වන ආවරණ ඉවත් නොකිරීම
- තද රක්‍ෂණයට පස නිරාවරණය නොකිරීම
- ජලය සුරැකීම
- ඇළ දොළ, ගංගා ආදිය අපවිත්‍ර නොකිරීම
- ගස්වැල් සිටුවීම, වනවගාව
- ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්‍ෂා කිරීම
- වැසි ජල ටැංකි භාවිතය

නියං බලපෑමේ ප්‍රතිඵලයක් මිනිසුන්ට හා පරිසරයට බලපෑ අවස්ථා

වැනි ජල සංරක්‍ෂක ක්‍රම භාවිතය වැදගත් වේ.

මිනිසා පාරිසරික සම්පත් අතිවිශාල ලෙස භුක්ති විඳිමින් සිටී. ඒ මගින් පරිසරයට සිදු වන හානිය අතිවිශාල ය. මෙම හානිය අවම කර නොගතහොත් ස්වාභාවික විපත්වලින් මිනිසාට සිදු වන හානිය ද තව දුරටත් වර්ධනය වේ. මේ නිසා ස්වාභාවික විපත්වලට හේතු වන ක්‍රියාකාරකම්වලින් වැළකී සිටීම පුරවැසියන් වශයෙන් අප සතු යුතුකමක් හා වගකීමක් වේ. ඒ සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියා මාර්ග සඳහා උදාහරණ කීපයක් පහත දැක්වේ.

විපත් සිදු වූ අවස්ථාවක දී හානි තවදුරටත් අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

විපත්වලින් බොහෝ විට විශාල පිරිසකගේ ජීවිත අනතුරකට ලක් වේ. මෙවැනි අවස්ථාවක දී පුරවැසියන් වශයෙන් අපගේ වගකීම් හා යුතුකම් ඉටු කිරීමට අප ඉදිරිපත් විය යුතු ය. එහි දී අප විසින් කඩිනමින් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- අනතුරු හා විපත්වල දී අදාළ ආයතන මගින් කරනු ලබන දැනුම්වත් කිරීම් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම හා දෙනු ලබන උපදෙස් පිළිපැදීම
- අනතුරු වැළැක්වීමට හා හානි අවම කිරීමට අදාළව සේවා සපයන ආයතනවලට ඒ පිළිබඳ දැනුම් දීම
- විපතට පත් වූවන් බේරා ගැනීම
- ප්‍රථමාධාර නිවැරදිව ලබා දීම
- විපතට පත් වූවන් රෝහල් වෙත ඉක්මනින් රැගෙන යාම
- විපත/ අනතුර පිළිබඳ රෝහල් හා ආරක්‍ෂක අංශ දැනුම්වත් කිරීම
- අනතුරට පත් වූවන් සම්බන්ධයෙන් මානුෂිකව ක්‍රියා කිරීම
- ආරක්‍ෂක හා සෞඛ්‍ය සේවාවල නිරත වන අයට අපේ සහාය ලබා දීම

අනතුරට පත් වූවන්ට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීම

ආධාර බෙදා දීම

විපත් සිදු වූ අවස්ථාවක විපතට පත් පිරිස්වලට අයත් දේපළ ආරක්‍ෂා කිරීම ද අපගේ යුතුකමකි. එමෙන් ම විපතට පත් අය කෙරෙහි දයාව, කරුණාව දක්වමින් ඔවුන්ගේ ආත්ම ගරුත්වය ආරක්‍ෂා වන ආකාරයෙන් ඔවුනට උපකාර කිරීම ද ඉතා වැදගත් වේ. සොරකම්, මංකොල්ලකෑම් වැනි අයථා ක්‍රියා සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ වළකාලීම ද අප සතු යුතුකමකි. සුනාමි, ගංවතුර, නාය යාම්, සුළි සුළං වැනි විපත්වලින් අසරණ භාවයට පත් වන පිරිස්වලට ආහාර ද්‍රව්‍ය, ඇඳුම් පැලඳුම්, පානීය ජලය හා තාවකාලික නවාතැන් සපයා දීමට ද කටයුතු කළ යුතු ය.

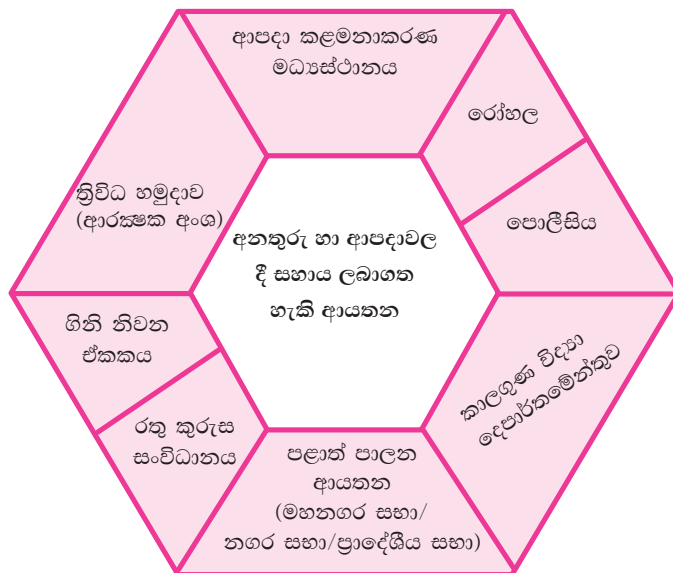

ආපදා අවස්ථාවක දී ජනතාව බේරා ගැනීමේ කාර්යයේ නියැලෙන හමුදා සෙබළුන්

රාජ්‍ය ආයතන හා ජාත්‍යන්තර සංවිධාන මගින් විපතට පත් අය වෙත සපයන ආධාර එම පිරිස් වෙත නිසියාකාරව බෙදා හැරීම සඳහා රජයේ නිලධාරීන්ට හා අන් ආයතනවලට උදවු වීම අප ඉටු කළ යුතු යුතුකම් හා වගකීම් ය.

විපත් ඇති වූ අවස්ථාවල විපතට පත් ජන ජීවිත යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට අවශ්‍ය ජලය, විදුලිය, සන්නිවේදනය, ප්‍රවාහනය වැනි පොදු සේවා යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කිරීම එම සේවාවන් සපයන ආයතන හා නිලධාරීන්ගේ වගකීමකි.

අනතුරු හා ආපදාවල දී සහාය ලබාගත හැකි ආයතන

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

4.1 ක්‍රියාකාරකම

- ස්වාභාවික විපත් හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා හට ගන්නා විපත්වලට අදාළ පුවත්පත් වාර්තා, ඡායාරූප ආදිය රැස් කර ගුරුතුමාගේ/ ගුරුතුමියගේ සහාය ඇතිව තොරතුරු ගොනුවක් හෝ පිටු පෙරලනයක් සකසා පන්ති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.
- ස්වාභාවික හේතු හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ආපදා හා විපත් ඇති වූ විට දැනුම් දිය යුතු ආයතනවල නාමාවලියක් සඳහන් කරන්න.
- ශ්‍රී ලංකාව මෑතක සිට නායයාම්, ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික ආපදා බහුල රටක් බවට පත්ව තිබේ. මෙම තත්ත්වය මගහරවා ගැනීමට ඔබට ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා දෙකක් ලියන්න.
- “ස්වාභාවික ආපදා හා විපත් අවස්ථාවල දී සන්නිවේදන මාධ්‍ය මගින් ඉටු වන මෙහෙය අතිවිශාල ය.” ශ්‍රී ලංකාව ඇසුරින් ලබා ගත් නිදසුන් භාවිත කරමින් මෙම කියමන සනාථ කරන්න.

හදිසි අවස්ථාවක දී ඔබට සහාය විය හැකි කෙටි දුරකථන අංක

110 - හදිසි ගිනි නිවීම හා හදිසි ගිලන් රථ සේවාව

118 - ජාතික ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය

119 - පොලිස් හදිසි ඇමතුම් සේවා, හදිසි මහජන පැමිණිලි

1959 - ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල් තොරතුරු කේන්ද්‍රය

1969 - දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ග මෙහෙයුම් හා මාර්ග භාවිත කරන්නවුන්ට හදිසි අවස්ථාවල ඇමතීම

1984 - අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය - මෙවැනි ඖෂධ භාවිත කරන්නවුන් ඉන් මුදවා ගැනීමට උපදෙස් දීම

1991 - පරිසරය හා ස්වාභාවික සම්පත් ආශ්‍රිත පැමිණිලි

ආපදා කළමනාකරණය (Disaster Management)

ජීවිතයේ ඕනෑම අවස්ථාවක ඕනෑම ස්ථානයක දී අනතුරුවලට හා විපත්වලට මුහුණ දීමට සිදු විය හැකි ය. අනතුරු හා ආපදා නිසා සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය නොසන්සුන් වේ. මේ නිසා අනතුරක් හෝ ආපදාවක් හෝ සිදු විය හැකි ඉඩකඩ පිළිබඳ අප නිරන්තරයෙන් විමසිල්ලෙන් සිටිය යුතු ය. එමෙන්ම අනතුරු හා ආපදා අවස්ථා පිළිබඳ පූර්ව වැටහීමක් හා අවදි බවක් අප තුළ ඇති කරගත යුතුව ඇත.

අනතුරු හා ආපදා ඇතිවීම සම්පූර්ණයෙන් වැළැක්විය නොහැකි වුවත් ඒවා කල් තබා හඳුනා ගැනීමේ හැකියාවක් අප තුළ ඇති කරගත යුතු වේ. මේ නිසා නිරන්තරයෙන්ම අප අවට සිදු වන දේ පිළිබඳ විමසිල්ලෙන් හා පරීක්ෂාවෙන් සිටීම ඉතා වැදගත් වේ.

ආපදා ඇතිවීම සම්පූර්ණයෙන්ම නැවැත්විය නොහැකි වුවත් ආපදා මගින් ඇති වන හා ඇති විය හැකි හානි අවම කරගත හැකි ය. මෙම ක්‍රියාවලිය ආපදා කළමනාකරණය ලෙස හැඳින්වේ.

විවිධ අනතුරු වර්ග

අප නිරන්තරයෙන් ගැවසෙන ස්ථාන ආශ්‍රිත මුහුණ දිය හැකි අනතුරු හා ආපදා පිළිබඳ පහත දැක්වෙන පුවත් උපුටන හා ඡයාරූපවලින් හඳුනා ගනිමු.

පස් කඳු කඩා වැටීමෙන් කඳුකර මාර්ග අවහිර වෙයි !

පස් කඳු කඩා වැටුණු අවස්ථාවක්

අකුණු සැර වැදී විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යව මරුට !

සපත්තු කර්මාන්තශාලාව
ගින්නෙන් අළු වේ!

රටේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 20%ක්
නාය යාමේ අවදානමක !

කාණුවට වැටුණු දියණියගේ මළ
සිරුර මහවැලි ගඟෙන් මතු වේ!

අනතුරු හා ආපදා සිදු වන නිශ්චිත ස්ථානයක් සඳහන් කළ නොහැකි අතර,

- ★ නිවස
- ★ වැඩබිම
- ★ යුදඅවි ගබඩා
- ★ පාසල
- ★ මහා මාර්ග
- ★ ජලාශ
- ★ අවට පරිසරය
- ★ කම්හල්
- ★ මුහුද, ගංගා, ඇළ දොළ

වැනි ඕනෑ ම ස්ථානයක දී අනතුරක් හෝ ආපදාවක් සිදු විය හැකි ය. එසේ ම දවසේ ඕනෑ ම අවස්ථාවක දී අනතුරු හා ආපදා සිදු විය හැකි ය. නමුත් අනතුරු සිදු වේ යැයි සිතා අපගේ වැඩකටයුතු ප්‍රමාද කිරීම හා අතපසු කිරීම අප විසින් නොකළ යුතු ය.

අප අවට අනතුරු හා ආපදා ඕනෑ ම අවස්ථාවක ඇති විය හැකි බැවින් එවැනි අවස්ථාවල විමසිලිමත්ව බුද්ධිමත්ව කටයුතු කළ යුතු බවත් අප විසින් අවබෝධ කරගත යුතු ය.

අනතුරු සිදු විය හැකි අවස්ථා

කොස්ගම සාලාව යුධ අවි ගබඩාව ගින්නෙන් විනාශ වේ. කි.මී. 6ක වපසරියක වෙසෙන ජනතාව ඉවතට (2016.06.05)

කොස්ගම - සාලාව අවි ගබඩාව පිපිරීමෙන් ඇති වූ විනාශය

ගල් රෝලට යට වී පාසල් සිසුවා මරා

කැගල්ල අරණායක ප්‍රදේශයේ නාය යෑමෙන් විශාල ජීවිත හා දේපළ හානි (2016.05.18)

ඉහත පුවත් සිරස්තල ඔබ අසන්නට හෝ දකින්නට හෝ ඇත. ඇතැම් විට එවැනි සිදුවීම්වලට ඔබ ද සාප්‍රච ම මුහුණ දෙන්නට ඇත; ඒවා අත් විඳින්නට ද ඇත. පාසල් භූමිය තුළ දී ද අප කවුරුත් නොසිතන ආකාරයේ මෙවැනි අනතුරු සිදු විය හැකි ය. විශේෂයෙන් පාසල් සිසුන් හා ජනතාව දැනුම්වත් කිරීම පිණිස මෙවැනි සිද්ධීන් සහිත වාර්තා පුවත්පත්වල පළ වේ.

එමෙන් ම සිංහල අලුත් අවුරුද්ද, නත්තල වැනි උත්සව අවස්ථාවල දීත් නිවසේ හා ඉන් පරිබාහිරව පවත්නා උත්සව අවස්ථාවල දීත් උත්සව ශ්‍රීතිය විඳ ගැනීම සඳහා ජනතාව රතිකද්දා, මල් වෙඩි, අහස් කුරු, බඹර වකු වැනි දෑ දල්වති. මේවා ප්‍රවේශමෙන් භාවිත නොකිරීම නිසා ශාරීරික හානි සිදු වූ අවස්ථා නිරන්තරයෙන් වාර්තා වේ.

විවිධ උත්සව කටයුතුවල දී විදුලිය භාවිත කිරීම ද මනා අවබෝධයකින් හා ප්‍රවේශමෙන් කළ යුතු ය. කුඩා දරුවන් සිටින නිවෙස්වල විදුලි පේනු දරුවන්ට අත නොගැටෙන මට්ටමින් තැබීමට කල්පනාකාරී විය යුතුයි. විවිධ ඖෂධ වර්ග, උණුසුම් දේ, විදුලි උපකරණ, බිඳෙන සුලු ද්‍රව්‍ය කුඩා දරුවන්ගෙන් ඇත් කර තැබිය යුතු ය. මහල් නිවාසවල ජීවත් වීමේ දී කුඩා දරුවන්ගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

එසේ ම අධික වැසි සහිත කාලවල දී අකුණු ගැසීම නිසා අනතුරු හා විපත් සිදු වීමට ඉඩකඩ වැඩි ය. එබඳු අවස්ථාවල දී ජංගම දුරකථන භාවිතය, විදුලි උපකරණ භාවිතය නොකළ යුතු අතර, එවැනි අවස්ථාවල දී විශේෂයෙන් ම සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

අනතුරු හා ආපදා ගැන සලකා බැලීමේ දී ස්ථානීය අනතුරු හැරුණු විට සතුන්ගෙන්, විශේෂයෙන් සර්පයන්ගෙන් සිදු වන අනතුරු පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතු ය. සර්පයන් දෂට කිරීම නිසා මිය යන සංඛ්‍යාවේ ක්‍රමික වැඩිවීමක් වාර්තා වී ඇති අතර, රාත්‍රී කාලයේ දී ගමන් කරන විට කල්පනාකාරී වීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ. එමෙන් ම අලි ඇතුන් වැනි වනසතුන්ගේ ප්‍රහාරවලට ද බල්ලන්ගේ සපාකෑම් වැනි අනතුරුවලට ද අපට මුහුණ දීමට සිදුවන අවස්ථා බහුලය .

සුනඛයන්ගේ සපා කෑමට ලක් වූ අවස්ථාවක්

වර්තමානයේ අලි මිනිස් ගැටුම උග්‍ර වී ඇති අතර, අලිත්ගේ පහර දීමට ලක්ව මිය යන හා තුවාල ලබන සංඛ්‍යාව ද ඉහළ ගොස් ඇති බැවින් එබඳු සතුන් ගැවෙසෙන ප්‍රදේශවල ජීවත් වන ජනතාව එම අනතුරු වළක්වා ගන්නා ක්‍රම පිළිබඳව දැනුම්වත් විය යුතු ය.

අලි මිනිස් ගැටුමේ ප්‍රබලත්වය පෙන්නුම් කරන අවස්ථාවක්

4.2 ක්‍රියාකාරකම

- “විවිධ අනතුරු වර්ග” විස්තරයෙහි සඳහන් පුවත් උපුටන හා ඡායාරූපවල දැක්වෙන අනතුරු හා ආපදා පහත කරුණු ඔස්සේ වර්ග කර දක්වන්න.

නිවස ආශ්‍රිත :.....

පාසල ආශ්‍රිත :.....

අවට පරිසරය ආශ්‍රිත :.....

වැඩ බිම ආශ්‍රිත :.....

වෙනත් :.....

- විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය භාවිත කර ඔබ දන්නා තවත් මෙවන් අනතුරු සොයා ඉහත සටහනට ඇතුළත් කරන්න.
- වර්තමානයේ අලි මිනිස් ගැටුම උග්‍ර වීමට බලපා ඇති හේතු සඳහන් කරන්න.

ආහාර හා ඖෂධ මගින් සිදු වන අනතුරු

විපත් හා අනතුරු පිළිබඳ සැලකීමේ දී ආහාර හා ඖෂධ වර්ග නිසා සිදු වන අනතුරු හා ආපදා තත්ත්ව පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

ආහාර විෂවීම නිසා රෝහල් ගත කිරීම මෙන් ම මියයෑම් ද පිළිබඳව පුවත්පත්වල වාර්තා පළ වේ. මෙහි දැක්වෙනුයේ එවැනි උපුටන කිහිපයකි.

- ආහාර නිසි පරිදි සෝදා පිරිසිදු නොකිරීම
- කල් ඉකුත් වූ ආහාර භාවිතය
- ආහාර නිසි පරිදි පිස නොගැනීම

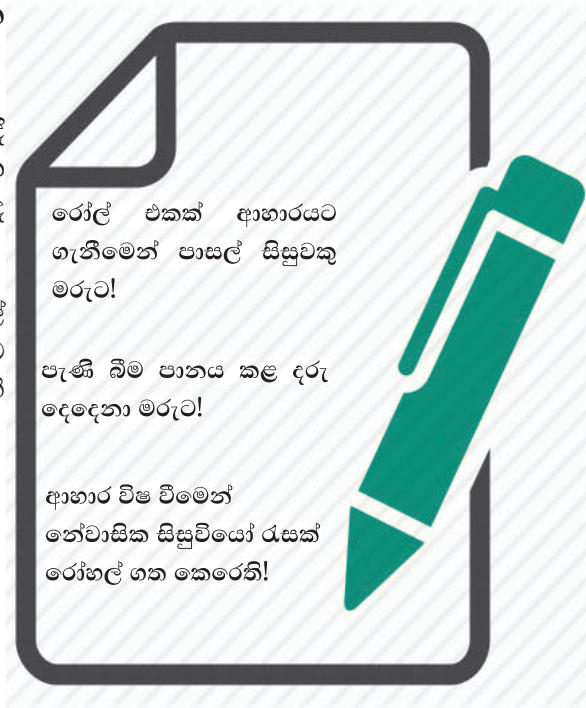
- ආහාර ද්‍රව්‍ය විකිණීමේ දී වෙළෙඳුන් අනුගමනය කරන විවිධ උපක්‍රම (පලතුරු ඉදවීම, කල් තබාගැනීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය)

ආදිය නිසා ද ආහාර විෂ වීම සිදු වේ. එමෙන් ම ස්වාභාවික ආහාරවලින් බැහැරව සකස් කළ කෘෂික ආහාර නිතර පරිභෝජනය කිරීම නිසා ද විවිධ අනතුරු හා අසාත්මිකතා සිදු විය හැකි ය.

ඖෂධ වර්ග නිසි පරිදි අසුරා නොතැබීමෙන් ද අන්තරායකාරී ඖෂධ භාවිතයෙන් ද පලිබෝධනාශක ආරක්ෂාකාරීව ගබඩා නොකිරීමෙන් ද හදිසි විපත් සිදු වේ. කුඩා දරුවන් සිටින නිවෙස්වල ඖෂධ වර්ග ඔවුන්ට හසු වන සේ නොතැබිය යුතු ය. මහලු අයට හා කුඩා දරුවන්ට ඖෂධ දීමේ දී නියමිත මාත්‍රාව වැඩිහිටියකු විසින් ලබා දීමෙන් එවැනි අනතුරු වළක්වා ගත හැකි ය.

ඖෂධ භාවිතයේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු:

- නියමිත වෛද්‍ය උපදෙස් පිළිපැදීම
- ඖෂධවල නියමිත මාත්‍රාව භාවිත කිරීම
- නියමිත වේලාවට ඖෂධ භාවිත කිරීම

- කල් ඉකුත් වීමේ දිනය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම
- ඖෂධ නියමිත උෂ්ණත්වයේ ගබඩා කිරීම
- භාවිතයට පෙර අසුරණයේ ඇති උපදෙස් පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම
- අන්තරායකාරී ඖෂධ භාවිතයෙන් වැළකීම

මේ අතර වැදගත් වෙයි.

අහිතකර පුරුදු හා වර්යාවන් නිසා ද අනතුරු හා විපත් සිදු වේ.

උදාහරණ : ● මද්‍යසාර පානය කර රිය පැදවීම

- අයහපත් චිත්ත වේග මත සිටිමින් රිය පැදවීම (කෝපය, ශෝකය, මානසික ආතතිය, අධික සතුට)
- ජංගම දුරකථන භාවිත කරමින් රිය පැදවීම
- දුම්වැටි, මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය

මෙවැනි හේතු කාරණා නිසා සිදු වන අනතුරු හා විපත් සංඛ්‍යාව ද දිනෙන් දින ඉහළ යමින් පවතී. මේ නිසා එමගින් සිදු වන අනතුරු අවම කර ගැනීමට අප කල්පනාකාරීව හා බුද්ධිමත්ව කටයුතු කළ යුතු ය.

ආපදාවක් හෝ අනතුරක් සිදු වන අවස්ථාවක දී වඩා වැදගත් වනුයේ කලබල නොවීම හා මනා සිහියකින් යුක්තව කටයුතු කිරීම යි. බොහෝ අනතුරු අවස්ථාවල දී ජනතාව රැස් වී එය නැරඹීමට උත්සහ ගනිති.

උදාහරණ : රිය අනතුරක දී තුවාලකරුවන් රෝහලට රැගෙන යාමට හා පොලිසිය මගින් සිදු කරන නීතිමය කටයුතුවලට අප ඉඩකඩ සැලසිය යුතු ය. ජනතාව ඒකරාශී වීම එම කටයුත්තට බාධාවකි.

එසේ ම බොහෝ ස්වාභාවික විපත් හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා සිදු වන විපත් ද එකවර අවසන් නොවී සිද්ධි දාමයක් ලෙස සිදු විය හැකියි.

උදාහරණ : සුනාමි අවස්ථාවක්, නායයාම් අවස්ථාවක්, බෝම්බ පිපිරීමක්

මෙවැනි අවස්ථාවක දී එය නැරඹීමට ජනතාව රැස්වීමේ දී තවත් විශාල පිරිසක් එම අනතුරට ගොදුරු විය හැකි ය. මේ නිසා අනවශ්‍ය ලෙස එම ස්ථානවලට රැස්වීමෙන් වැළකිය යුතු ය.

සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් මගින් ආපදා පිළිබඳ ව සහ ආපදා වළක්වා ගැනීම සඳහා ලබාදෙන නිවේදන හා උපදෙස්වලට අවධානය යොමු කළ යුතු ය. දිනපතා කාලගුණ වාර්තා පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම, ස්වාභාවික පරිසරයේ සිදු වන සමහර වෙනස්කම් පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම වඩාත් කාලෝචිත වේ. නායයාමක පෙරනිමිති දුටු විට වහා ක්‍රියාත්මක වීම ජීවිත හානි අවම කිරීමට උපකාර වේ. සතුන්ගේ වර්ග රටා හා හැසිරීම් රටා පිළිබඳ විමසිලිමත්වීම ද මෙහි දී වැදගත් ය.

මිනිසුන්ට වඩා ඉක්මනින් සතුන්ට පරිසරයේ වෙනස් වීම් හඳුනා ගැනීමේ හැකියාවක් පවතී. මැඩියන්ගේ නාදය, මෙරුන්ගේ මතු වීම, වැහිලිහිණියන්ගේ පියා සැලීම වැනි වර්ග රටා පිළිබඳ අපේ පැරැන්නෝ විමසිලිමත් වූහ. මේ නිසා තමා හෝ වෙනත් අයෙකු අනතුරකට පත් වූ අවස්ථාවක ක්ෂණිකව ක්‍රියාත්මක වී අවස්ථාවට උචිත පරිදි තීරණ ගැනීමේ කුසලතාව අප සියලු දෙනා ම වර්ධනය කර ගත යුතු ය. ඒ ඒ අනතුරු අවස්ථාවලට අදාළව උපක්‍රමශීලීව හා මනා සිහියෙන් යුතුව, බුද්ධිමත්ව කටයුතු කිරීමෙන් අනතුරු හා ආපදා නිසි පරිදි කළමනාකරණය කරගත හැකි ය. එමගින් අප සියලු දෙනාගේ ජීවිත හා දේපළ ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් යහපත් පිරිපුන් ජීවිතයක් ගත කිරීමටත් ශක්තිමත් ආර්ථිකයක් සහිත රටක් නිර්මාණය කර ගැනීමටත් හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා සිදු වන විපත් මාර්ග අනතුරු

ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලියේ නිරන්තරයෙන් විකාශනය වන මෙම ගීතය ඔබ අසා තිබේ ද?

- අතට ගත් විට ඔබේ රථය
- පියඹලා නොයනු
- සලකනු මග සලකුණු
- නීති පිළිපදිනු
- රියැදුරන්ගේ නොසැලකිල්ලෙන්
- බිහිසුණු අනතුරු වේ
- වියෝ වන්නන්
- දුකින් ඉන්නන්
- දිවිය ම
- අසරණ වී
- රථය ගන්න ගමන යන්න
- නොම යනු කලබල වී
- අනුන් බේරා
- තමන් බේරී
- ප්‍රවේශම මැනවි !!!!

මාරක රිය අනතුරක්

නිසි පරිදි පාර මාරු නොවන අවස්ථාවක්

ගුරුකුමා හෝ ගුරුකුමිය හෝ සමඟ එකතු වී මෙම ගීතය කාලයට ගායනා කරන්න.

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා සිදු වන විපත් අතර බහුලව දක්නට ලැබෙන විපතක් ලෙස මාර්ග අනතුරු හඳුනාගෙන තිබේ. දෛනිකව සිදු වන රිය අනතුරු නිසා අතිවිශාල සංඛ්‍යාවක් මිය යන බවත් තවත් එවැනි ම වූ සංඛ්‍යාවක් බරපතළ තුවාල ලබන බවත් මාධ්‍ය මගින් ඔබට නිරන්තරයෙන් අසන්නට ලැබේ. රිය අනතුරු නිසා සමාජයට වැඩිදායී පුද්ගලයෝ අහිමි වෙති. එය රටේ සංවර්ධනයට සෘජුව ම බලපායි. එමෙන් ම ජීවිතක්‍ෂයට පත් වූ හා ආබාධිත අසරණ තත්වයට පත් වූ පුද්ගලයන් වෙනුවෙන් ඉටු කළ යුතු සමාජමය වගකීම් ප්‍රමාණය ද ඉහළ යයි.

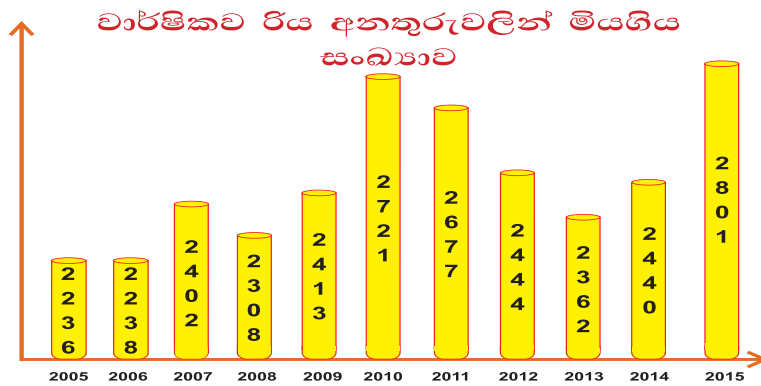

මාරක රිය අනතුරක්

පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යා සටහන හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න.

ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග අනතුරු පිළිබඳ තොරතුරු (2010 - 2015)					
වර්ෂය	මාරක රිය අනතුරු	බරපතල රිය අනතුරු	සුළු අනතුරු	වෙනත්	මිය ගිය සංඛ්‍යාව
2010	2575	6124	12560	16390	2721
2011	2498	6965	13196	17589	2677
2012	2317	7209	14680	17930	2449
2013	2190	6870	13525	13294	2365
2014	2260	7071	12784	13854	2440
2015	2590	7719	13095	13514	2801

මූලාශ්‍රය : පොලීස් රථ වාහන මූලස්ථානය 2015

ඉහත දත්තයන්ට අනුව රැකියා හෝ අධ්‍යාපනික හෝ වෙනයම් වූ අවශ්‍යතා සඳහා හෝ නිවසින් පිටව ගිය පුද්ගලයන් මහමග දී මෙසේ අනතුරට පත් වන්නට ඇත. මේ නිසා රිය අනතුරු වළක්වා ගැනීම කෙරෙහි අපගේ අවධානය යොමු කිරීම වඩාත් කාලෝචිත වී ඇත.

ඔබ මේ ගැන දන්නවා ද?

2014 වර්ෂය වන විට ලංකාවේ දිනකට,

- රිය අනතුරු 101
- තුවාල ලබන ගණන 54
- අලාභය බිලියන 20
- මිය යන ගණන 7
- දේපළ හානි අනතුරු 38

මාර්ග අනතුරු සිදු වීමට බලපාන මූලික හේතු පහත සඳහන් ලෙස වර්ග කළ හැකි ය.

- රියදුරන් අතින් සිදු වන වැරදි
- පදිකයන් අතින් සිදු වන වැරදි
- මාර්ගවල අඩුපාඩු
- වාහනවල නුසුදුසු ධාවන තත්ත්වය

යන කරුණු රිය අනතුරු කෙරෙහි බහුලව දායක වී ඇත.

රිය අනතුරුවලින් 85%ක් සිදු වී ඇත්තේ මිනිසාගේ මැදිහත් වීමෙන් සිදු වන වැරදි නිසා ය. මෙම ප්‍රස්තාරික සටහන දෙස බැලීමේ දී එම තත්ත්වය වඩාත් තහවුරු වේ.

මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හා යාන්ත්‍රික දෝෂ නිසා සිදු වන වැරදි

රියදුරන් අතින් සිදු වන වැරදි

- විනයගරුක නොවීම (මාර්ගය භාවිතයේ දී ආචාරශීලී නොවීම)
- බීමත්ව රිය පැදවීම
- වලංගු රියදුරු බලපත්‍රයක් ලබා නොගෙන රිය පැදවීම
- මාර්ග සංඥා හා පොලිස් නිලධාරීන් දෙන විධාන නොපිළිපැදීම
- අධික වේගයෙන් රිය පැදවීම
- අධික ලෙස වෙහෙසට පත්ව සිටිය දී රිය පැදවීම
- වාහන පැදවීමේ දී සෙසු වාහන හා පදිකයන් කෙරෙහි සැලකිලිමත් නොවීම
- කාලගුණික තත්ත්වයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු නොකිරීම (උදා: අධික මිදුම වැනි තත්ත්වයන්)
- රිය පදවන අතරතුර ජංගම දුරකථන භාවිත කිරීම
- වැඩිපුර මගීන් රැගෙන යාම

ජංගම දුරකථන භාවිත කරමින් රිය පදවන අවස්ථාවක්

- රියදුරන් අතර පවතින අනවශ්‍ය තරගකාරීත්වය
- රියදුරා පසු වන විවිධ අහිතකර මානසික මට්ටම්

- මාර්ග නීති පිළිබඳ අනවබෝධය

පදිකයන් අතින් සිදු වන වැරදි

පදිකයන්ගේ නොසැලකිලිමත්කම ද මාර්ග අනතුරුවලට බොහෝ දුරට හේතු වේ. මේ අතර,

ජංගම දුරකථන භාවිත කරමින් කහ ඉර මාරු වන අවස්ථාවක්

- මාර්ග සංඥා හා මාර්ග නීති පිළිබඳ සැලකිලිමත් නොවීම
- මහමග දකුණු පසින් ගමන් නොකිරීම
- කණ්ඩායම් වශයෙන් ගමන් කිරීම
- පාර මාරු වීමේ දී කහ ඉර හෝ පදික මාරු හෝ භාවිත නොකිරීම
- ජංගම දුරකතන භාවිත කරමින් ගමන් කිරීම
- රාත්‍රි කාලයේ දී කළු හෝ අඳුරු ඇඳුම් ඇඳ ගමන් කිරීම

පාපැදිවල ගමන් කිරීමේ දී

- පා පැදිවල ගමන් කරන්නන් කිහිප දෙනෙකු එක්ව රංචු ලෙස පැදීම
 - රාත්‍රි කාලයේ දී ලාම්පු රහිතව පාපැදි ධාවනය කිරීම
 - පාපැදිවල පසුපස රතු පැහැති පරාවර්තක නිසි පරිදි නොතිබීම
- වැනි කරුණු නිසා පාපැදිකරුවෝ ද බොහෝ විට අනතුරුවලට ලක් වෙති.

මාර්ගවල පවතින තත්ත්වය (අඩුපාඩු)

මාර්ග අනතුරු බහුල වීමට මාර්ගවල පවත්නා අඩුපාඩු ද බොහෝ සෙයින් හේතු වේ.

- මාර්ග කඩනොලූ වීම හා ඒවායේ ජලය පිරී තිබීම
- තෙල් විසිරී පැවතීම
- ඉදිරිපස නොපෙනෙන පරිදි වංගු තිබීම
- දිය සිරාව සහිත වංගු තිබීම

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

- පිළිසකර කරමින් පවතින ස්ථානවල පිළිසකර කටයුතු අවසන් කර නොතිබීම
- මාර්ග අවහිර වන සේ අසල විශාල ගස් පිහිටා තිබීම
- මාර්ගවල අවශ්‍ය ස්ථානවල සුදු ඉරි, කඩ ඉරි සටහන් කර නොතිබීම
- මාර්ග සලකුණු, සංඥා නිසි පරිදි සටහන් කර නොමැති ස්ථාන පැවතීම
- මාර්ගවල වාහන තදබදය

වාහනවල ධාවන තත්ත්වය

වර්තමානයේ මාර්ග අනතුරු වර්ධනය වීම කෙරෙහි වාහනවල පවත්නා නුසුදුසු ධාවන තත්ත්වය ද බලපා ඇත. මෙවැනි තත්ත්වයන් කිහිපයක් නම්,

- ප්‍රධාන පහන් (Head Light) උචිත පරිදි ක්‍රියාත්මක නොකිරීම
- වාහනවල තිරිංග පද්ධති (Brake system) නිසියාකාරව ක්‍රියා නොකිරීම
- වැසි දිනවල වාමුවා පිස්නාව (Wiper) නොමැතිව ධාවනය කිරීම
- ගෙවී ගිය ටයර් සහිතව ධාවනය වීම - වාහන නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම
- වාහනවල ඇති සංඥා පහන් (Signal light) නොමැතිව ධාවනය කිරීම
- එංජිම ධාවනයට නුසුදුසු තත්ත්වයට පත්ව තිබිය දී ධාවනය කිරීම
- පරාවර්තක (reflectors) නොමැතිව වාහන ධාවනය

මාර්ග අනතුරු වළක්වා ගැනීම සඳහා ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

මාර්ග අනතුරු වළක්වා ගැනීම සඳහා ගත හැකි වැදගත් ම ක්‍රියා මාර්ගය වන්නේ රියදුරන් මෙන් ම පදිකයන් ද මාර්ග නීති හොඳින් පිළිපැදීමයි.

පහත දැක්වෙන මාර්ග සංඥා හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න.

අපට එදිනෙදා ජීවිතයේ දී වැදගත් වන මාර්ග සංඥා

රිය පැදවීමේ දීත් පාපැදි හා යතුරුපැදි පැද යාමේ දීත් මහ මග පයින් ගමන් කිරීමේ දීත් සෑම දෙනා ම මෙම සංඥා කෙරෙහි වැඩි අවධානයකින් කටයුතු කළහොත් මාර්ග අනතුරු අවම කරගත හැකි වනු ඇත. ඔබ බස් රියක, මෝටර් රථයක ගමන්කරන්නකු හෝ පයින් ගමන් කරන්නකු හෝ විය හැකි ය. ඒ කුමන අවස්ථාවක දී වුව ද ඔබ ගමන් කරන මාර්ගය හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න.

රජයේ මැදිහත් වීමෙන් විශාල මුදලක් වැය කර රියදුරන්ගේ හා පදිකයන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා මාර්ග සංඥා පුවරු සවි කර තිබෙනු ඔබට දැක ගත හැකි වේ. මෙමගින් රජය අපේක්ෂා කරනුයේ අප සැමගේ ම ආරක්ෂාවයි. එම සංඥාවලින් කියවෙන දේ හොඳින් අවබෝධ කොට ගෙන ඒවා පිළිපදිමින් ගමන් කිරීම විනිත රියදුරකුගේ වගකීමක් වන අතර මෙමගින් රිය අනතුරු අවම කර ගැනීමට ද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

මාර්ග අනතුරු වළක්වා ගැනීමේ දී එකිනෙකාට පැවරෙන වගකීම්

රියැදුරන්ගේ වගකීම්	රජයේ වගකීම්	පොලිසියේ වගකීම්
මාර්ග නීති නිසි පරිදි පිළිපැදීම	මාර්ග නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම	රියැදුරන් හා මගීන් දැනුම්වත් කිරීම
මාර්ග සංඥා මැනවින් පිළිපැදීම	රියැදුරු පුහුණුව විධිමත් කිරීම	යෝග්‍යතාවෙන් තොර වාහන ධාවනයෙන් ඉවත් කිරීම
බීමත්ව රිය පැදවීමෙන් වැළකීම	වේග සීමා හා සංඥා පාර දෙපස සලකුණු කිරීම	
නියමිත වේග සීමා ඉක්මවා නොයෑම	රියැදුරන්ගේ විශේෂ අවධානය යොමු කිරීමට වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම	
ධාවනයේ යොදවන වාහන මැනවින් නඩත්තු කිරීම		
අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන්හි දී ප්‍රවේශමෙන් රිය පැදවීම		
වාහනවල විදුලි පහන් නිසියාකාරව දැල්වීම හා රාත්‍රී කාලයේ දී අවපාත, උත්පාත කිරීම		
මෝටර් රථවල ගමන් කිරීමේ දී ආරක්‍ෂක පටි පැලඳීම		
මෝටර් සයිකල් පදවන්නන් ආරක්‍ෂිත හිස් වැසුම් හා නිකට පටි පැලඳීම		

දුම්රිය අනතුරු

වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවන අනතුරු අතරින් දුම්රිය අනතුරු ප්‍රධාන තැනක් ගනියි. දුම්රිය අනතුරු හේතුවෙන් මිය යන සංඛ්‍යාවේ ඉහළ යාමක් ද මේ වන විට වාර්තා වී තිබේ. දුම්රිය අනතුරුවලට වැඩි වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ,

- දුම්රිය මාර්ගයේ පදිකයන් ගමන් කිරීම
- දුම්රිය මාර්ග හරහා මාර්ග සංඥා නොතකා රථ වාහන නොසැලකිලිමත්ව ධාවනය කිරීම

- දුම්රිය මාර්ග සම්බන්ධයෙන් සිදු වන කාර්මික දෝෂ
- දුම්රිය හරස් පාරවල දී ආරක්ෂිත ගේට්ටු නොතිබීම
- දුම්රිය මාර්ග දෙපස අනාරක්ෂිත ලෙස පදිංචි වී සිටීම ආදී කරුණුයි.

බිහිසුණු දුම්රිය අනතුරක්

දුම්රිය අනතුරු වළක්වා ගැනීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

- මගීන් පා පුවරුවේ ගමන් නොකිරීම
- දුම්රිය මාර්ගයේ පදිකයන් ගමන් නොකිරීම
- මගීන් ධාවනය වන දුම්රියට නැගීමෙන් හෝ ධාවනය වන දුම්රියෙන් බැසීමෙන් හෝ වැළකීම
- දුම්රිය මාර්ග සංඥා නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම
- දුම්රිය මාර්ග පිළිසකර කිරීම හා නඩත්තු කිරීම
- දුම්රිය මාර්ග හරහා ආරක්ෂිත ගේට්ටු භාවිතය විධිමත් කිරීම
- සංඥා නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක වන්නේ දැයි දුම්රිය පාලක මැදිරිය මගින් නිරතුරු සොයා බැලීම

මාර්ග හා දුම්රිය අනතුරු සිදු වූ අවස්ථාවක දී ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය

මාර්ග හා දුම්රිය අනතුරක් සිදු වූ අවස්ථාවක,

- රියදුරන්, සාමාන්‍ය ජනතාව හා පොලීසිය

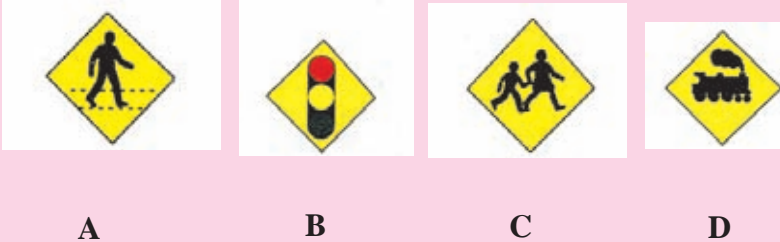
යන පිරිස්වලට විශාල වගකීමක් පැවරේ. අනතුරක් සිදු වූ අවස්ථාවක දී ඉහත සියලු දෙනාගේ එකමුතුකම, සහයෝගය හා යුහුසුලුව කටයුතු කිරීමෙන් එක් ජීවිතයක් හෝ බේරා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. මේ නිසා පොදුවේ අනතුරක් සිදු වූ අවස්ථාවක දී,

- තුවාල ලත් අය රෝහල වෙත රැගෙන යාම
- අනතුර පිළිබඳ හැකි ඉක්මනින් ළඟ ම ඇති පොලීසිය දැනුවත් කිරීම
- ප්‍රචණ්ඩකාරී ක්‍රියා සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැළැක්වීමට කටයුතු කිරීම
- විපතට පත් අයගේ මුදල්, භාණ්ඩ ආරක්ෂා කර ඒවා ආරක්ෂක අංශ වෙත හෝ හිමිකරුවන්ට හෝ භාරකරුවන්ට හෝ ලබා දීමට කටයුතු කිරීම

නීතිගරුක පුරවැසියන් වශයෙන් අප කාගේත් වගකීමක් වේ.

4.3 ක්‍රියාකාරකම

- වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග අනතුරු දිනෙන් දින ම බහුල වෙමින් පවතී. මීට බලපෑ හැකි යැයි ඔබට හැඟෙන හේතු සඳහන් කරන්න.
- මාර්ග අනතුරු අවම කර ගැනීමට ඔබට ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා 4ක් ලියන්න.
- පහත A, B, C, D ලෙස සඳහන් මාර්ග සංඥාවලින් කියවෙන අදහස ලියා දක්වන්න.

රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය හා සම්බන්ධ අනතුරු

එදිනෙදා ජීවිතයේ දී ගෘහස්ථ අවශ්‍යතා සඳහා විවිධ රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු දෑ අප විසින් නිතර භාවිතයට ගනු ලබයි. ආහාර බෝග වගාවන්හි දීත්, කර්මාන්තශාලා හා නිෂ්පාදන කටයුතුවල දීත් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය සිදු වේ. පාසල් ශිෂ්‍යයන් ලෙස ඔබට ද පාසල් විද්‍යාගාර පර්යේෂණ කටයුතුවල දී රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ගැනීමට සිදු වන අවස්ථා රැසක් පවතී.

මේවා අපරික්ෂාකාරී ලෙස භාවිත කිරීමෙන් ශරීර සෞඛ්‍යයට හානි සිදු වන අතර ම ඒවා ශරීරගත වීම නිසා ජීවිත හානි පවා සිදු වූ අවස්ථා අපට නිතර අසන්නට ලැබේ.

පළිබෝධනාශක හා විවිධ රසායනික ද්‍රව්‍ය විෂ වීම නිසා අනතුරට පත් පුද්ගලයන් පිළිබඳ සංඛ්‍යාත්මක දත්ත සටහනක් පහත දැක්වේ. මේ පිළිබඳ ඔබගේ අවධානය යොමු කරන්න.

අනතුරට හේතුව	2004 වර්ෂය		2005 වර්ෂය	
	රෝහල් ගත වූ සංඛ්‍යාව	මිය ගිය සංඛ්‍යාව	රෝහල් ගත වූ සංඛ්‍යාව	මිය ගිය සංඛ්‍යාව
පළිබෝධනාශක විෂ වීම	16644	1281	16910	1270
නිවසේ දී භාවිත කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය විෂ වීම	16978	226	17456	230

මූලාශ්‍රය - වෛද්‍ය සංඛ්‍යා ලේඛන ඒකක වාර්තා

රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයේ දී අනතුරු සිදු විය හැකි ආකාර

- අනාරක්ෂිත ලෙස ගබඩා කිරීම
- ආහාර ද්‍රව්‍ය සමග එක ම ස්ථානයක ගබඩා කිරීම
- ලේබලය නිසි පරිදි ප්‍රදර්ශනය වන ලෙස ගබඩා නොකිරීම
- කුඩා ළමුන්ට පහසුවෙන් හසු වන ස්ථානවල තැබීම
- ආරක්ෂිතව භාවිතය සම්බන්ධයෙන් සපයන උපදෙස් නොපිළිපැදීම (අත්වැසුම්, හිස්වැසුම්, මුඛ ආවරණ, පාවහන් යනාදිය නොපැලඳීම)
- නිර්දේශ කර ඇති පරිදි තනුක නොකිරීම
- හිස් බෝතල්, ඉතිරි ද්‍රව්‍ය ජලයට බැහැර කිරීම
- කෘෂිරසායන, කෘමිනාශක ඉසීම සඳහා භාවිත උපකරණ ජලාශවල සේදීම

ඔබ මේ ගැන සිතුවා ද?

රසායනික ද්‍රව්‍ය ශරීරගත විය හැකි ක්‍රම

- සමෙහි ස්පර්ශ වීමෙන්
- ආශ්වාසයෙන්
- මුඛය මගින් ශරීරගත වීමෙන්
- ඇසෙහි ගැවීමෙන්
- ශරීරයේ ඇති තුවාල මගින්
- අපරීක්ෂාකාරී ලෙස ඉන්ධන බට පරිහරණය කිරීම මගින්
- ආහාර මගින් - උදාහරණ : ග්ලයිෆොසේට් (glyphosate)

ආදි ක්‍රම මගින් රසායනික ද්‍රව්‍ය ශරීරගත විය හැකි ය.

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

රසායනික ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධව අනතුරක් සිදු වූ අවස්ථාවක අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා මාර්ග

රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසීමේ දී හෝ වෙනයම් ක්‍රමයකින් හෝ විෂ ශරීරගත වීම නිසා රෝගී තත්ත්වයට පත් වුවහොත් පහත සඳහන් පියවර අනුගමනය කරන්න.

- අනතුරට හේතුව නිසි පරිදි හඳුනා ගැනීම
- සුදුසු පරිදි ප්‍රථමාධාර ලබා දීම
- හැකි ඉක්මනින් වෛද්‍යවරයෙකු වෙත යොමු කිරීම
- ශරීරගත වූ රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල්, දවටන ආදිය තිබේ නම් වෛද්‍යවරයා වෙත යොමු කිරීම

මෙමගින් වෛද්‍යවරයාට නිවැරදි ප්‍රතිකාර වඩාත් ඉක්මනින් ලබා දීමේ පහසුව සැලසේ. විෂ රසායන ද්‍රව්‍ය ආශ්වාස වීමක් සිදු වූ අවස්ථාවක දී විෂ සහිත පරිසරයෙන් රෝගියා වහා ඉවතට ගත යුතු වේ. පිරිසිදු වාතාශ්‍රය ලැබීමට සලසමින් ජලය වත් කර හොඳින් සේදීමත් කළ යුතු ය. රෝගියා ප්‍රතිකාර සඳහා වහා ම වෛද්‍යවරයකු වෙත යොමු කිරීම වඩාත් උචිත වේ.

රසායනික ද්‍රව්‍ය අනතුරු වළක්වා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියා මාර්ග

රසායනික ද්‍රව්‍යවලින් සිදු වන අනතුරු සංඛ්‍යාව දිනෙන් දින ඉහළ යමින් පවතී. මේ නිසා ම මේවා වළක්වා ගැනීමට පියවර ගැනීම කාලීන අවශ්‍යතාවකි. එවන් අනතුරු සිදු වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියා මාර්ග පහත දැක්වේ.

- ආරක්ෂිත ලෙස ගබඩා කිරීම
- භාවිත කිරීමට පෙර ලේබලයේ ඇති උපදෙස් හොඳින් කියවා අවබෝධ කර ගැනීම හා පිළිපැදීම
- කුඩා දරුවන්ට පහසුවෙන් ළඟා විය නොහැකි ස්ථානවල ගබඩා කිරීම
- ඇසුරුම්වල ඇත්තේ වස බව පෙන්වන සලකුණ පෙනෙන පරිදි ගබඩා කිරීම
- නියමිත උපදෙස් පරිදි තනුක කිරීම

නියමිත ආරක්ෂක ඇඳුම් සහිතව කෘමිනාශක භාවිතය

අනතුරුදායක බව හැඟවීම

- භාවිතයේ දී හා ඉසිමේ දී උපදෙස්වලට අනුව අත්වැසුම්, හිස්වැසුම්, පාවහන් හා මුඛ ආවරණ භාවිත කිරීම
- අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පමණක් මිල දී ගැනීම
- භාවිතයෙන් පසු රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු හිස් බෝතල් නිවසේ තබා ගැනීමෙන් වැළකීම
- ජලයට හා අවට පරිසරයට හානිදායක වන ලෙස හිස් බෝතල් බැහැර කිරීමෙන් වැළකීම

4.4 ක්‍රියාකාරකම

- පළිබෝධනාශක භාවිතය නිසා මිනිසාට හා පරිසරයට සිදු වන හානි සඳහන් කරන්න.
- රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය නිසා සිදු වන අනතුරු හා විපත් දිනෙන් දින ම ඉහළ යමින් පවතී. මේවා අවම කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න.
- වගා කටයුතුවල දී රසායනික ද්‍රව්‍ය හා පළිබෝධනාශක වෙනුවට පැරැන්නන් භාවිත කළ උපක්‍රම සඳහන් කරන්න.

දැරිය හැකි ජීවන රටාවකට හුරුවීම හා තිරසර සංවර්ධනයේ වැදගත්කම

සංවර්ධන ක්‍රියාවලියත් සමග කාලීනව ලෝකය විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජනය වෙමින් පවතී. කාර්මික විප්ලවයේ බලපෑම මේ සඳහා ඍජුව ම දායක වී ඇති බව නොරහසකි. කාර්මික විප්ලවයත් සමග මිනිසා විසින් පරිසරයට දැඩි බලපෑමක් එල්ල කර තිබේ. එහි දී පරිසරය අමතක කර තම අවශ්‍යතා කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම නිසා ස්වාභාවික සම්පත් මහා පරිමාණ ලෙස විනාශ වීමේ තර්ජනයට ලොව ම මුහුණ පා සිටියි. ශ්‍රී ලංකාවට ද මෙය ප්‍රබල ගැටලුවක්ව පවතී.

අපේ රටේ අතීතයේ පැවති දේශීය සංස්කෘතිය, තිරසර සංවර්ධනය හා බැඳුණු ජීවන රීතියක් හා රිද්මයක් පවත්වාගෙන යාමට ඍජුව ම ඉවහල් විය.

“බාගෙන කරන්න තියෙන වළ ඉහගෙන කෑවා වගෙ යි”

යනුවෙන් කියමනක් ජනවහරේ ඇත.

ඉන් කියවෙන්නේ තමාට අවශ්‍ය ප්‍රමාණය පමණක් ලබාගැනීමට ඔවුන් වගබලා ගත් බවයි. පැරැණියන් ස්වාභාවික සම්පත් භාවිතයට හා සංරක්ෂණයට සාහිත්‍ය හා සන්නිවේදනය උපයෝගී කරගත් අයුරු පැරැණි ළමා සාහිත්‍යයේ කවි ගී මගින් ද මතු වූ අවස්ථාවන්ට නිදර්ශන රැසක් අප ජන වහරේ පවතී.

මේ ගසේ බොහෝ
පැණි දොඩම් තිබේ
පැහැල ඉදිල බිමට නැමිල
බර වෙලා අතු
නංගිටයි මටයි
ගෙඩි දෙකක් ඇති
වැඩිය කඩන නරක ළමෝ හෙම නොවේ අපි

අප ළමා විශේෂ දී ගායනා කර ඇති මෙම ගීතයෙන් සංකේතවත් වන්නේ ද කිරසර සංවර්ධන සංකල්පයයි.

දූරිය හැකි ජීවන රටාව හා පරිභෝජන රටාව හඳුනාගැනීම

වර්තමාන මිනිසාගේ චුළුමනා සහ අවශ්‍යතා බොහෝ සංකීර්ණ වී තිබේ. මෙම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට අපට පවත්නා සම්පත් සීමිත ය. එම සම්පත් අනාගත පරපුරට ඉතිරි කර තැබීම වත්මන් පරපුරේ යුතුකම වේ. මේ නිසා අප කවුරුත් දැරිය හැකි ජීවන රටාවකට හුරු විය යුතු ය. ඒ අනුව *චුළුමනා හා අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ දී තම ආර්ථික මට්ටමට ගැළපෙන අයුරින් ඒවා ඉටු කර ගැනීමට පෙළඹීම දැරිය හැකි ජීවන රටාවක් හා පරිභෝජන රටාවක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකි ය.*

අපේ මුතුන් මිත්තෝ නිතැතින් ම දූරිය හැකි, එනම්, සරල ජීවන හා පරිභෝජන රටාවකට හුරු වී සිටියහ. ඔවුහු ආහාර, නිවාස, ඇඳුම් පැලඳුම් වැනි මූලික අවශ්‍යතාවලින් බොහෝ දුරට සැහීමකට පත් වූහ. එදිනෙදා කටයුතු කිරීමේ දී ඉතා සරල මෙවලම් භාවිතයට ඔවුහු හුරුපුරුදු වී සිටියහ. නමුත් ලෝකය කාලීනව විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජන වූ අතර එම වෙනස්කම්වලට අනුගත වීමට ද ඔවුන්ට සිදු විය. මෙලෙස ඇති වූ විවිධ වෙනස්කම්වලට සමගාමීව ඔවුහු තම ජීවන අවශ්‍යතා ඉටු කරගැනීමේ දී විවිධ වෙනස්කම් සිදු කරගත්හ. එම වෙනස්කම් මගින් තම ජීවන රටාවට, සමාජයට, පරිසරයට හෝ සංස්කෘතියට කිසි දු අහිතකර බලපෑමක් සිදු නොවී ය.

මූලික අවශ්‍යතාවලට අමතරව පැරැන්නන් තම කටයුතු කරගැනීමේ දී භාවිත කළ ප්‍රධාන උපකරණ අතර පාපැදිය, රෝද දෙකේ වීදැක්ටරය, දර භාවිත පිරිමැසුම්දායක උදුන ආදිය වැදගත් විය. පාපැදිය තම පවුලේ ප්‍රධාන හිතවතා ද විය. ගමන් බිමන් යාමටත් බඩු භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේ දීත් තම පවුලේ අවශ්‍යතා ඉටු කරගැනීමේ දීත් පාපැදිය භාවිත කෙරිණි.

පාපැදියෙන් රැකියා සඳහා යන අවස්ථාවක්

වර්තමාන ලෝකයේ ඉතා දියුණු රටවල ජනතාව පවා තම කාර්යයන් ඉටු කරගැනීමේ දී පරිසර හිතකාමී වාහනයක් ලෙස පාපැදිය භාවිත කරති. නිදසුන් ලෙස ජපානය සඳහන් කළ හැකි ය.

පාපැදියෙන් තම දරුවන් ප්‍රවාහනය කරන අවස්ථාවක්

ජපන් වැසියන් තම කටයුතු බොහෝමයක් ඉටු කරගනු ලබන්නේ පාපැදිය භාවිතයෙනි. උස් පහත් හේදයකින් තොරව ජපන් රටේ වැසියෝ පාපැදිය බහුලව භාවිත කරති.

එමෙන් ම රෝද දෙකේ අත් ටීෂ්ටරය ද අතිත මිනිසා භාවිත කළ පරිසර හිතකාමී උපකරණයකි. ඔවුන් කෘෂිකාර්මික කටයුතු රැසක් ඉටු කරගත්තේ මෙමගිනි. භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට, ගමන් බිමන් යාමට මෙන් ම වගා කටයුතු පහසු කරගැනීමට ද රෝද දෙකේ ටීෂ්ටරය ඔවුනට බෙහෙවින් උපකාර විය.

රෝද දෙකේ අත් ටීෂ්ටරය භාවිතයෙන් සීඝ්‍රයෙන් හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරන අවස්ථාවක්

නිරසර සංවර්ධනය (Sustainable Development)

“අනාගත පරපුරට ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට බාධා නොවන අයුරින් වත්මන් පරපුරේ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම නිරසර සංවර්ධනය ලෙස සරලව හඳුන්වා දිය හැකි ය.”

මිනිස් අවශ්‍යතා බොහෝ ය. මෙම අවශ්‍යතා අතර,

- ආහාර, ඇඳුම් හා නිවාස
- ජලය හා විදුලිය

- බලශක්තිය
- ප්‍රවාහනය
- අධ්‍යාපනය
- විවේකය හා විනෝදය
- සෞඛ්‍ය හා සනීපාරක්ෂාව ආදිය වැඩි වැදගත්කමක් ගනී.

මේ නිසා රටක පුරවැසියන් දැරිය හැකි සරල ජීවන රටාවකට හා පරිභෝජන රටාවකට හුරු වීම තමන්ටත් සමාජයටත් රටටත් වැඩදායක වන අතර එමගින් කිරසර සංවර්ධනයට දායක වෙමින් පුරවැසි යුතුකම් ඉටු කිරීමට ද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

කිරසර සංවර්ධනය ඇති කිරීමට අප සියලු දෙනා ම දායක විය යුතු අතර එහි දී පහත කරුණු පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම ද වැදගත් වේ.

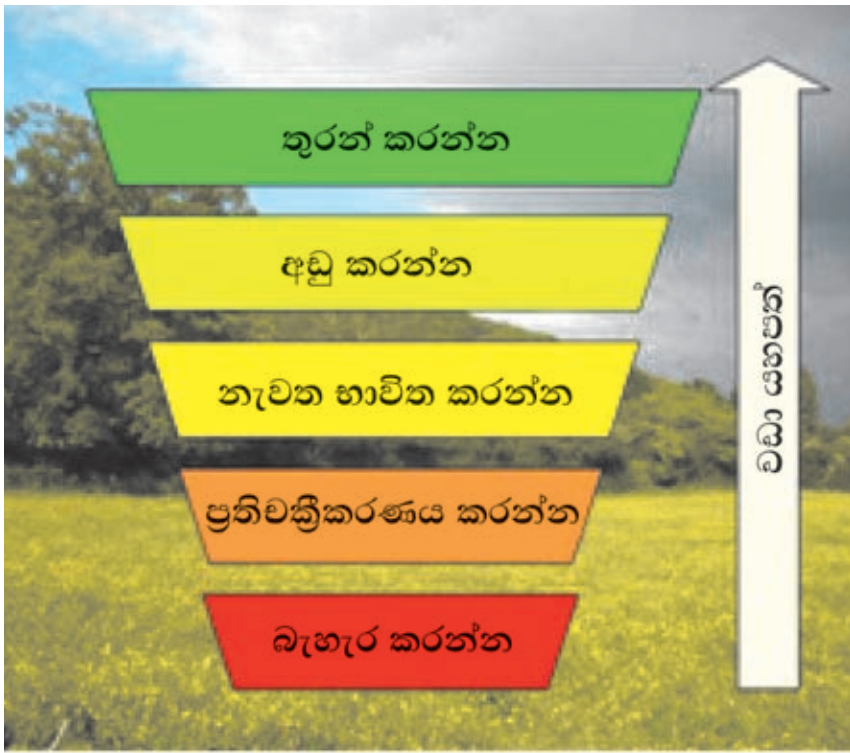
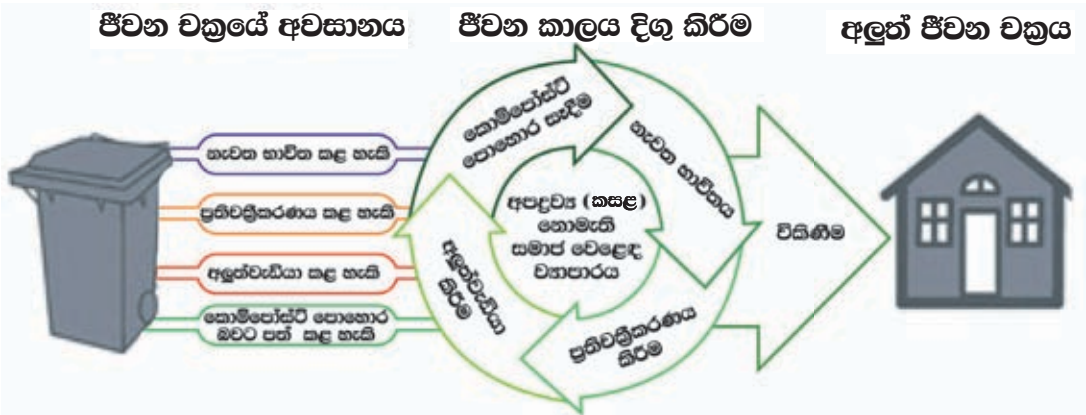
- ★ සම්පත් අධිපරිභෝජනයෙන් වැළකීම
- ★ පරිසර හිතකාමී ජීවන රටාවකට හුරු වීම
- ★ රටේ පවතින නීති රීතිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම
- ★ අපද්‍රව්‍ය නිසි ලෙස බැහැර කිරීම
- ★ භෞතික සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම
- ★ සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කිරීම
- ★ බලශක්ති සංරක්ෂණය
- ★ පරිසර හිතකාමී විකල්ප බලශක්ති පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම
- ★ පරිසර හිතකාමී භාණ්ඩ හා සේවා පරිහරණය
- ★ යහපත් පුරවැසියෙකු ලෙස හැම විට ම කටයුතු කිරීම

අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ලෙස බැහැර කිරීම

අපද්‍රව්‍ය විධිමත් ලෙස බැහැර කිරීම

අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම

මෙම කරුණුවලට එකඟව කටයුතු නොකිරීම නිසා අද විවිධ රෝගාබාධවලට මිනිසාට මුහුණ පෑමට සිදු වී තිබේ. මේ අතර මෑත කාලයේ වඩාත් සාකච්ඡාවට භාජනය වී තිබෙන, ගැමියන් අතර “මහ ලෙඬේ” නමින් ව්‍යවහාරයේ පවතින,

- වකුගඩු රෝගාබාධයන්
- ඩෙංගු මදුරු උවදුරන්

ලොකු කුඩා අප සැමගේ ම ජීවිත බිලිගන්නා සතුරන් බවට පත්ව තිබේ. වගා කටයුතුවල දී ගොවීන් භාවිත කරන රසායනික ද්‍රව්‍යවල අඩංගු ග්ලයිෆොසේට් (glyphosate) නැමති රසායනය වකුගඩු රෝගයට හේතු වන බව දැනට පවතින මතයයි. එමෙන් ම අපද්‍රව්‍ය නිසි ලෙස බැහැර නොකිරීම නිසා ඩෙංගු මදුරු උවදුර ප්‍රබල වී ඇති බව අප පිළිගත යුතු සත්‍යයකි.

මෙම තත්ත්වය වළක්වා ගැනීමට පොදු ජනතාව වන අපටත් රජයටත් විශාල වගකීම් සමුදායක් පැවරේ. අනාගත පරපුර රැකගැනීමට නම් අප සියලු ම දෙනා එක්ව එම වගකීම් හා යුතුකම් නිසියාකාරව ඉටු කළ යුතු ය. එමෙන් ම දැරිය හැකි ජීවන රටාවකට හා පරිභෝජන රටාවකට හුරු විය යුතු ය. ඒ තුළින් තිරසර සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය ශක්තිමත් කිරීමට හැකියාව පවතී.

අපේ මුතුන් මිත්තෝ කිසිවිටෙක තමා ගැන පමණක් සිතා කටයුතු නොකළහ. ඔවුහු සෑම විට ම අනාගත පරපුර ගැන සිතමින් කටයුතු කිරීමට වගබලා ගත්හ. මේ නිසා තමන්ට නොලැබුණත් අනාගතයේ උපදින්නට සිටින දරුවන්ට ඉන් ලැබෙන ප්‍රයෝජනය පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වා කටයුතු කළහ. මෙමගින් ඔවුන් අපේක්ෂා කළේ තමන් යමක් භුක්ති විඳින අතරතුර අනාගත පරපුරට ද යමක් ඉතිරි කර තැබිය යුතු බවයි. එවන් අවස්ථාවකට උචිත නිදර්ශනයක් ටිබෙට් ජාතික ඇස්. මහින්ද හිමියන් විසින් රචිත “යුතුකමේ අගය” නැමති කවි පෙළෙන් එළි දැක්වේ.

යුතුකමෙහි අගය

- ලමයා - මොනව ද මුත්තේ මොක ද කරන්නේ
මොකට ද ඔබ ඔය බිම භාරන්නේ
- සීයා - ඔබටත් ලමයෝ නොපෙනෙයි නොසිතමි
අඹ ඇටයක් සිටුවන්නට භාරමි
- ලමයා - දුක සේ සිටුවා අඹ ඇටයක් අද
එක අඹයක් වත් කන්ට ලැබෙව් ද
- සීයා - මම ලමයෝ මින් අඹයක් නොපතමි
යුතුකම පමණක් ඉටු කොට තබනෙමි
- ලමයා - තමන්ට නොලැබෙන දෙයකින් ලෝකෙට
කරන්ට හැකි දේ නොම තේරේ මට
- සීයා - පුදුමයි ලමයෝ ඔබෙ ඔය අදහස
හැඳුණොත් ඔහොමට ඔබට ම වෙයි දොස
පෙර උන් අය සිටවූ අඹ ගස්වල
එලයෙන් අපි කවුරුත් ලබනෙමු එල
අපෙන් පසුව එන අයටත් එම එල
ලැබෙන්නට සැලසුම අපගේ යුතුකම
- ලමයා - මේ යුතුකම හොඳ හැටි දැන ගත්තෙමි
ආයුබෝවන් මුත්තේ මම යන්නෙමි

ටිබෙට් ජාතික ඇස්. මහින්ද හිමියන් විසින් රචිත මෙම කවිපෙළ පන්තියේ සියලු දෙනා එකතු වී ලස්සනට ගායනා කරන්න.

අතීතයේ ජීවත් වූ අපේ ලක්වාසීන් යුතුකම් ඉටු කිරීමට වඩාත් රුචිකත්වයක් දැක්වූ ජාතියක් බව රොබට් නොක්ස්ගේ “එදා හෙළදිව” කෘතියේ සඳහන් වේ. මේ නිසා අප කුඩා කල සිට ම යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු කිරීමට පුරුදු පුහුණු විය යුතු ය. එහි දී දැරිය හැකි ජීවන රටාවකට අනුගත වෙමින්, වෙනස් වන ලෝකයන් සමග කටයුතු කිරීමට වගබලාගත යුතු ය. ඒ තුළින් තිරසර සංවර්ධනය පෙරදැරි කරගත් ශක්තිමත් රටක් බිහි කිරීමට අපට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

4.5 ක්‍රියාකාරකම

- “බාගෙන කෑ යුතු වළ ඉහගෙන නොකැහ.” මෙහි අර්ථය දක්වන්න.
- තිරසර සංවර්ධනයට ඔබට දායක විය හැකි ආකාර සඳහන් කරන්න.
- අපේ පැරණි මුතුන් මිත්තන් එදිනෙදා ජීවිතයේ බොහෝ කටයුතු ඉටු කර ගැනීමේ දී “තිරසර සංවර්ධන සංකල්පය” අනුව කටයුතු කළ බවට නිදසුන් දක්වන්න.
- “පාපැදිය සහ අත් වර්ධකරය” මගින් ඉටු වන මෙහෙය පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කර පොත් පිටවක් සකස් කරන්න.
- අඩු වියදමකින් පෝෂ්‍යදායී ආහාර වේලක් සකස් කර ගැනීමට යොදා ගත හැකි ද්‍රව්‍ය දැක්වෙන ලේඛනයක් වැඩිහිටියන්ගේ හා ගෘහ විද්‍යා ගුරුතුමියගේ සහාය ලබා ගනිමින් පිළියෙල කරන්න.

සාරාංශය

- ⇒ ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමේ දී ස්වාභාවික විපත්වලට මුහුණ දීමට මිනිසාට සිදු වේ.
- ⇒ ස්වාභාවික විපත්වලින් වන හානි තවත් වැඩි වීමට මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ද බොහෝ දුරට බලපෑම් කරයි.
- ⇒ ස්වාභාවික විපත් ඇති වන අයුරු හඳුනාගෙන, සිදු විය හැකි හානි අවම කර ගැනීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග කෙරෙහි පුරවැසියන්ගේ අවධානය යොමු කළ යුතු ය.
- ⇒ ජීවිතයේ ඕනෑ ම අවස්ථාවක විවිධ ස්ථානවල අනතුරු හා ආපදා ඇති වීමේ අවදානමක් ඇත.
- ⇒ අනතුරු හා ආපදා ඇති වීම සම්පූර්ණයෙන් ම නැවැත්විය නොහැකි ය.
- ⇒ ආපදා පිළිබඳ දැනුම්වත් වීම මඟින් ඒවා වළක්වා ගැනීමටත් හානි අවම කර ගැනීමටත් හැකියාව ලැබේ.
- ⇒ ආපදා ඇති වූ අවස්ථාවක බුද්ධිමත්ව කටයුතු කිරීම යහපත් පුරවැසියකුගේ යුතුකම හා වගකීම වෙයි.
- ⇒ අනතුරු හා විපත් පිළිබඳ සවිඥානික වීම මඟින් ආපදා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියට සහාය දැක්වීම රටේ තිරසර සංවර්ධනය සඳහා ද දායක වීමකි.
- ⇒ මාර්ග අනතුරු හා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය නිසා සිදු වන අනතුරු ද වර්තමානයේ ඉහළ මට්ටමක පවතී.
- ⇒ මාර්ග අනතුරු හා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය නිසා සිදු වන අනතුරු මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් මත සිදු වන ඒවා බැවින්, මේ පිළිබඳ අවබෝධය, අනතුරු වළක්වා ගැනීමට ඉවහල් වේ.
- ⇒ විපත් හා අනතුරු සිදු වූ අවස්ථාවක විපතට පත් අයට සහන සැලසීම සඳහා ඉදිරිපත්ව ක්‍රියාශීලීව කටයුතු කිරීම පුරවැසියන් සැමගේ යුතුකමක් හා වගකීමක් වන්නේ ය.